

Spørgsmål 4

Retsbeskyttelse af databaser og multimedia mv.

Pensum: IT-retten, 2. udg.

Indledning

Definition af database:

- Database-direktivet: ”**En samling** af værker, data eller andet selvstændigt materiale, der er **struktureret systematisk eller metodisk** og kan konsulteres individuelt ved brug af elektronisk udstyr eller *på anden måde.*” - art. 1, stk. 2.
- Databasen kan være såvel elektronisk som på papir (fx telefonbog).
 - Følger af ”...på anden måde.” og af direktivets betragtning 14.

Database-direktiv

- Databaser kan nyde ophavsretlig beskyttelse, eller beskyttelse efter sui-generis bestemmelserne.

Beskyttet som værk

Værker

Strukturen/sammenstillingen/udvælgelsen skal opfylde værkskravene i § 1. Herunder være menneskeskabt – art. 4.

Strukturen i databasen der beskyttes, ikke indholdet (dette kan dog være selvstændigt beskyttet) – art. 3, stk. 2.

Er der tale om en samling af værker, skal ophavsretten til disse respekteres, jf. § 5. (Samleværker)

- Fx multimedialeksikon, hjemmesider m.m.

Originalitetskravet

Databaser, som **på grund af udvælgelsen eller struktureringen af indholdet** udgør **ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse**, have ophavsretlig beskyttelse som sådan. - art. 3, stk. 1.

Der gælder ikke andre kriterier.

Dobbeltfrembringelser

- Jo større risiko for dobbeltfrembringelser, desto mindre kreativt/originalt.
- Paradox: Jo mere komplet samlingen bliver, desto mindre frihedsgrader/original.

Rettighedens indhold

Økonomiske rettigheder - § 2 – art. 5

- Eneret til eksemplarfremstilling og tilgængeliggørelse (spredning, visning og offentlig fremførelse).

Ideelle rettigheder - § 3

- Faderskabsretten
- Respektretten

Indskrænkninger

Lovligt forlæg, jf. § 11, stk. 3

Ikke adgang til midlertidig eksemplarfremstilling, jf. § 11a, stk. 2.

Privat kopiering

UP: Fri eksemplar fremstilling til privat brug

- Modif: Digitale værker må kun fremstilles til personligt brug, jf. § 12, stk. 2, nr. 5
- Modif: Ikke digital kopiering af edb-programmer
- Modif: Ikke adgang til privat kopiering af databaser i digital form, jf. § 12, stk. 2, nr. 4.

Den legale databaselicens

§ 36

- Den, der har ret til at benytte en database, må foretage sådanne **handlinger, som er nødvendige** for, at den pågældende kan få adgang til databasens indhold og gøre normal brug af dette, jf. § 36, stk. 2.
- Reglen er præceptiv, jf. § 36, stk. 3.

Konsumtion

§ 19

- Videresalg af eksemplarer indenfor EØS.
- Ikke ret til udlejning.
- Dog ret til udlån.

”Visningskonsumtion”

- Same same, men er det praktisk relevant?

Citatretten

Citatretten efter § 22 bliver først relevant, hvor så store dele af databasen kopieres, at det reflekterer skaberens originale sammenstilling og udvælgelse.

- Husk at det er *strukturen* der er beskyttet som værk, ikke indholdet.

U 1998.525 Ø – CeeDee Empire (Mat.Saml. s. 14)

- CDE havde lagt 30-40 sek. musikprøver til 300 musiktiter.
- Kopieringen er ikke sket med andet end salg for øje.
- Kopieringen var ikke omfattet af citatretten jf. § 22, og der forelå dermed en eneretskrænkelse.

U 1987.882 H – Online Avisen – indholdet ikke beskyttet. (Mat.Saml. s. 1)

- En elektronisk database med korte ekstrakter af dagbladenes nyheder, som kun i et begrænset omfang var citater, var ikke en krænkelse af ophavsrettighederne.
 - Dagblade kan i princippet anses for en database. Begivenheder er ikke ophavsretligt beskyttet og der er fri referatret.

Sui generis – § 71

Baggrund

Økonomisk behov for beskyttelse!?

Nordisk katalog regel – ”større antal oplysninger”

Direktivet

- Formål
 - Harmonisering af forskellige regelsæt i europa.
 - Fremme databasevirksomhed i europa.

Sui generis beskyttelsen supplerer den ophavsretlige beskyttelse, jf. § 71, stk. 3.

- En database kan nyde ophavsretlig beskyttelse *og/eller* sui-generis beskyttelse (eller slet ikke).

Hvad er en database så?

Implementeringsproblem

- Danmark har afviget fra den konkrete ordlyd af direktivet.
 - ”større antal oplysninger” +
 - ”væsentlig investering”
- Direktivet
 - Kun: ”væsentlig investering”

Problemstilling

- Hvorledes skal vi fortolke den danske regel, der efter sin ordlyd giver en bredere beskyttelse af databaser?
- Hvad forstås ved ”resultatet af en væsentlig investering”? (MBA, s. 416f)
 - Direktivet: ”Når **indsamling, kontrol eller præsentation** af en databases indhold ud fra et kvalitativt eller kvantitativt synspunkt **er udtryk for en væsentlig investering**”

U 2006.1564 SH – **Home/Ofir** (afsagt af Claus, Claus og Claus ;-)

- Der er med direktivet tale om en totalharmonisering.
 - => Der må således ses fuldstændigt bort fra ”større antal oplysninger”.
- ”Væsentlig investering”
 - Skal være i fremskaffelsen af oplysninger, ikke i frembringelse.
 - På linie med ”*spin-off doktrinen*”
 - F.eks. internetavis er et biprodukt af papiravisen.
 - => ikke en database i direktivets forstand.
 - Kommer fra Fixtures-sagerne ved EF-domstolene.

U 2003.1063 SH – Newsbooster

- Afgørelsen er sandsynligvis forkert efter nugældende principper.

Rettighedens indhold

§ 71, stk. 1

Eksemplarfremstilling - ”udtræk”

- permanent eller midlertidig overførsel af **hele en databases indhold eller en væsentlig del deraf** til et andet medium på en hvilken som helst måde eller i en hvilken som helst form.
 - Konkret vurdering.

Tilgængeliggørelse - ”genanvendelse”

- **enhver form for tilgængeliggørelse for almenheden** af hele databasens indhold eller en væsentlig del deraf ved spredning af eksemplarer, udlejning, online-transmission eller på anden måde.

Offentligt udlån er ikke udtræk eller genanvendelse.

§ 71, stk. 2 – systematisk

Gengivelse af **uvæsentlige** dele af indholdet, som foretages *gentagne gange og systematisk*.

- ”Internettjenesten Newsbooster gengav overskrifter fra og etablerede dybe links til dagbladsartikler på internettet. Dybe links indebærer, at brugere af Newsboosters tjeneste føres fra Newsboosters hjemmeside eller fra en e-mail direkte til artiklen og ikke blot til internetmediets hjemmeside. Newsboosters brug af dagbladenes overskrifter og dybe links til artikler fandtes ikke omfattet af citatretten efter ophavsretslovens § 22, jf. § 71, stk. 5. Brugen af dybe links var endvidere i strid med god markedsføringsskik.”
- Database i OPHL § 71’s forstand
 - Efter *spin-off-doktrinen* kan dette næppe opretholdes.
 - Fixtures-sagerne afsagt i 2002. Resultatet var derfor allerede dengang forkert.
- Gentagen og systematisk eksemplarfremsending og tilgængeliggørelse, jf. § 71, stk. 2.
 - Ikke omfattet af § 22 om citatret, jf. § 22 jf. § 71, stk. 5
- Deeplinking påvirker værdien af avisernes bannerannoncer, dvs. reklameindtægter reduceres.
 - Newsbooster ”skader [dagbladene] interesser urimeligt”.
- Kommerciel interesse (1.490 kr. pr. år)
 - Newsbooster producerer ikke selv nyheder.
 - Newsbooster er i direkte konkurrence med dagbladene.
- I strid med MFL § 1 om god markedsføringsskik (samme begrundelse som ad § 71, stk. 2).
- **NB! Udeblivelsesdom** – Der var således ingen til at varetage modstående interesser.

Konsumtion – § 19

§ 19, stk. 1 og 2 finder anvendelse.

Offentlig udlån er ikke ”udtræk” eller ”genanvendelse”, jf. direktivets art. 7, stk. 2.

Præceptiv

Fremstillerens ret kan ikke udvides ved aftale, jf. § 71, stk. 6.

Overdragelse

Der er tale om en formueret og den kan som sådan overdrages.

Kan overdrages, overføres eller gives i kontraktlig licens. art. 7, stk. 3.

- Underligt nok er der **ikke henvisning til § 53, stk. 1**, jf. § 71, stk. 5.

Varighed

15 år, jf. § 71, stk. 4.

- Fra fremstillingen.
- Eller fra første tilgængeliggørelse for almenheden.
 - Ved løbende opdatering af databasen, medfører dette at beskyttelsen løber indtil 15 år efter seneste opdatering.